

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Primu[m] original[i] iusticie [...].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Prima videnda est origi-
 nalis iusticie veritas seu formalitas. Pro
 q̄ norandū q̄ sic videt velle doctor subtil
 Sco. in. ij. sent. dist. xxiij. Iusticia original
 erat donū sup̄naturale faciens p̄fectā tran
 s̄litate in aia q̄ntū ad oēs potērias ita q̄
 natura inferior non inclinaret̄ iudicium
 superioris: aut si inclinaret̄ q̄ntū est ex se:
 posset tñ a superiori ordinari z regulari si
 ne difficultate superioris z sine tristitia i/
 ferioris qd̄ non hiet potentia facta in pu
 ris naturalibz. Hec ibi. Ex q̄bz apparet q̄
 iusticiam originalem erat in hoie triplex
 p̄uenientissima z vtilis rectitudo. **Pri**
 ma est rectitudo intellectual̄ rōnis qz. i. re
 cte erat in deū ordinata z de omnibz agen
 dis recte dicebat. **Secda** ē rectitudo sē
 sualis moderatōis q̄vlez sensualitas erat
 sic moderatā z a rōne regulata q̄ in omnibz
 erat ip̄i recte rōni subiecta. **Tertio** ē re/
 ctitudo corporalis dispositionis qz sic
 erat corp̄ dispositū q̄ erat ip̄i ante oīmo/
 de subiectū.

Secdo videnda est origina-
 lis p̄ri causalitas. Pro q̄ norandū q̄ sicut
 dicit Sco. in. ij. sent. dist. xxiij. Ad p̄ri ori
 ginale concurrunt duo. i. carentia iusticie
 originalis tanq̄ formale: z debitū haben
 di eā in materiale. Sic in alijs p̄uatiombz
 cōcurrit carētia z aptitudo ad habitū. De
 bitum aut̄ istud ap̄eo: statuente legē istaz.
 Do iusticia tibi ade z omnibz filijs tuis na
 turalibz do eam eadē datione quantū ē ex
 parte mea. Et ideo ex hac datione tenent
 omnes eā hie z ex parte p̄pagante p̄ cuius
 actionē iste est filius naturalis ade. Et sic
 lnerat hoc debitū per duas causas positi
 uas. Illa aut̄ carentia non habet causā ni
 si negatiue scz non dantem iusticiā origi
 nalem cur̄ si q̄rat vltierius causa: nō est ni
 si demeritoria. qz scz adā demeruit ne iusti
 cia originalis daret̄ suis posteris. Deme
 ritoria q̄ causa quare non dat̄ est adā pecc
 cans: negatiua non dans est deus. Non ei
 si seruasset adam iusticiā originalem trās/
 funderet eā pater in filiū: cū sit donū sup̄/
 naturale: sed deus ip̄e cooperaret̄ regula/
 riter dando iusticiā p̄pagato. sicut z modo
 niam rationalem creat̄ corpe p̄fecte orga
 nizato. Hec Sco. vbi. s. prim in solutionē

tertij argumenti z partim in corpe q̄stiois
 Ex dictis p̄z q̄ p̄ri originalis triplex est
 causa. Prima est causa obligatoria. i. deus
 dans iusticiā originalem ade. p̄ se z suis filij
 lijs. Secda ē causa demeritoria. i. adā pecc
 cans. Tertia est cā negatoria. i. deus non
 dans. vt dictū est.

Tertio videnda est origi-
 nalis culpe quiditas. Pro q̄ norandū fm
 Sco. vbi s. dist. xxx. Peccatū originale ē ca
 rētia original iusticie debite: z nō quicūq̄
 debite sed debite qz in primo parente acce
 p̄ter in ip̄o amisse. Quia igit̄ p̄sona ista ē
 naturalis filius vel filia ade: ideo debet̄
 est originalis iusticie dare a deo ip̄i ade. p̄
 se et filijs suis: et caret ea sō habet pecca/
 tū originale. Hec Sco. Ad ostendendū
 aut̄ clarius q̄re in ista p̄sona pura in paruu
 lo est culpabilis h̄mōi carentia iusticie: ad/
 dit Durādus indignitatē habēdi. Ita q̄
 fm ip̄m oportet dicere q̄ peccatū origina
 le est carentia originalis iusticie debite in/
 esse cum indignitate habēdi. H̄mōi aut̄
 indignitas etiam intelligi potest ex dictis
 Scoti. p̄cipue ex hoc q̄ dicit causam de/
 meritoriaz peccati originale esse adam pec
 cantem. Nam p̄ter peccatū ade facta est
 natura humana indigna habere iusticiam
 originalem. Q̄ aut̄ h̄mōi indignitas sit
 de rōne peccati originalis patet: quia po/
 sita carentia originalis iusticie: z etiaz po/
 sito debito habēdi: non propter hoc po/
 neretur culpa originalis nisi etiam esset in/
 dignitas habēdi illaz p̄ueniens ex de/
 merito ade. Qd̄ p̄bat sic. quia si adā non
 peccasset: potuisset de⁹ nō dare originale iu
 sticiam alicui filio z eius. non em̄ cogere/
 dare. et tunc in ip̄o fuisset carentia origina
 lis iusticie z etia debitum habēdi eam ex
 lege a deo p̄ordinata. nec tamen in deo fu
 isset originale peccatum. quia talis caren/
 tia iusticie non esset ex demerito patris: me/
 q̄ ex demerito filij: sed ex mera dei volun
 tate. Ex predictis igitur patet q̄ ad ratio
 nem seu quiditates originalis peccati tria
 concurrunt. Primum est originalis iusti
 cie carentia. Secūm est debitum habēdi
 originale iusticiā. Tertium ē indignitas
 habēdi eam. Hec p̄ primo articulo bre/
 uiter dicta sufficiant.

